

TILLAGA

Viðtakandi: Velferðarráð

Sendandi: Rannveig Einarsdóttir, sviðsstjóri velferðarsviðs

Efni tillögu: Breyting áforma um endurbætur á framleiðslueldhúsi

Lagt er til að velferðarráð heimili velferðarsviði að hætta við áform um endurbætur á framleiðslueldhúsinu á Vitatorgi og haldi áfram að fá þriðja aðila til að sjá um framleiðslu máltíða.

Greinargerð:

Skv. lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991 eiga sveitarfélög að sjá um heimsendingu matar í þjónustu við eldra fólk. Skv. lögum um málefni aldraða nr. 125/1999 skal í þjónustuíbúðum vera boðið upp á mat.

Velferðarsvið Reykjavíkurborgar hefur rekið framleiðslueldhús á Vitatorgi á Lindargötu 59 frá árinu 1997 og þar hefur verið framleiddur annars vegar hraðkældur matur sem sendur er til fólks í heimahúsum og hins vegar hádegismatur fyrir íbúa í þjónustuíbúðum og þá sem sækja félagsmiðstöðvar borgarinnar. Að meðaltali voru eldaðar um 930 máltíðir á dag.

Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur hefur í gegnum tíðina framkvæmt reglulegt eftirlit á framleiðslueldhúsinu og þann 19. október 2023 var niðurstaðan sú að húsnæðið uppfyllti ekki lengur kröfur sem gerðar eru til framleiðslueldhúss af þessu tagi. Veitt var starfsleyfi til 6. mars 2025 á grundvelli fyrirhugaðra úrbóta. Í eftirlitsferð þann 20. febrúar 2025 kom í ljós að ástand húsnæðisins var enn óviðunandi og ekki talið unnt að tryggja fullnægjandi matvælaöryggi. Heilbrigðiseftirlitið veitti þá tímabundið starfsleyfi til 27. ágúst 2025 og tók fram að ekki yrði veitt frekara starfsleyfi fyrir óbreytta starfsemi á Vitatorgi.

Staða húsnæðismála framleiðslueldhússins var til umfjöllunar á fundum velferðarráðs 11. júní, 18. júní, 3. desember og 17. desember 2025 og 21. janúar 2026. Á fundi velferðarráðs þann 18. júní 2025 var samþykkt að stofna aðgerðahóp til að undirbúa flutning eldhússins. Aðgerðahópurinn kannaði bæði húsnæði í eigu Reykjavíkurborgar og leiguhúsnæði á höfuðborgarsvæðinu með fullbúnu eldhúsi, en engin slík aðstaða reyndist tiltæk. Einnig voru skoðaðir möguleikar á að leigja húsnæði og innrétta þar nýtt eldhús, en sá kostur sem talinn var hentugastur var metinn of kostnaðarsamur. Jafnframt var skoðaður sá kostur að ráðast í breytingar á Vitatorgi með því að stækka og innrétta nýtt framleiðslueldhús í núverandi matsal og færa matsalinn upp um eina hæð. Á fundi velferðarráðs þann 21. janúar 2026 var samþykkt að velja þann kost og jafnframt tryggja samning við þriðja aðila, sem uppfyllir kröfur samkvæmt matvælaöryggiskerfinu HACCP III, á meðan á framkvæmdum stæði.

Í kjölfarið samþykkti velferðarráð þann 4. mars 2026 og borgarráð þann 5. mars 2026 útboð á máltíðum sem áður voru framleiddar í framleiðsluhúsinu. Núverandi samningur gildir til 29. febrúar 2028 og heildarverð hans er 1.485.180.999 kr. með vsk.

Í framhaldi af ákvörðuninni tók umhverfis- og skipulagssvið, skrifstofa framkvæmda og fasteignaþjónustu (SFF) við verkefnastjórn á framkvæmdunum. Í fjárfestingaráætlun 2026 eru áætlaðar 50 m.kr. vegna undirbúnings og hönnunar, en undirbúningur er ekki hafinn. Fyrst að lokinni hönnun mun liggja fyrir nákvæm kostnaðaráætlun, en gróft mat gerir ráð fyrir tæpum 500 m.kr. í framkvæmdakostnað. Áætlað hefur verið að hönnun taki um sex mánuði og framkvæmdir átta til tólf mánuði. Ef verkefnið myndi hefjast í lok þessa árs væri hægt að áætla að því gæti verið lokið í fyrsta lagi um mitt ár 2028.

Auk matvælaöryggis tengjast helstu áhættuþættir í matarþjónustu mönnun, rekstri, þjónustugæðum og fjárhag. Með markvissri áhættustýringu er hægt að tryggja örugga og skilvirka þjónustu og eftir ítarlega yfirferð á áhættuþáttum þess að velferðarsvið sjái um framleiðslu matarins er það mat velferðarsviðs að rekstur framleiðslueldhússins sé betur borgið hjá fyrirtæki á matvælamarkaði sem hefur sérhæft sig í matargerð og uppfyllir kröfur samkvæmt matvælaöryggiskerfinu HACCP III. Með því móti væri jafnframt komið í veg fyrir umtalsverð auka fjáruútlát vegna framkvæmda á Vitatorgi.

Rekstur í framleiðslueldhúsi við Lindargötu hefur verið erfiður, en á síðustu þremur árum hefur eldhúsið farið langt fram yfir fjárheimildir og ekki hefur gengið að ná hallanum niður þar sem gjaldskrárhækkanir hafa verið vægar og hráefnis- og launakostnaður hefur hækkað gríðarlega.

Árið 2023 fór framleiðslueldhúsið 117 m.kr. yfir fjárheimildir, 42 m.kr. á árinu 2024 og 69 m.kr. á árinu 2025. Staðan á árinu 2026 er því mjög brýn. Eftir að gerður var samningur við Krydd og Kavíar ehf. var farið í skipulagsbreytingar á eldhúsinu þar sem 14,55 stöðugildum var sagt upp þar sem ekki var lengur um að ræða starfandi framleiðslueldhús, heldur aðeins móttökueldhús á Vitatorgi og dreifingaraðila. Þrátt fyrir uppsagnir er uppgjörskostnaður hár, ásamt því að kostnaðarsamara er að kaupa máltíðirnar inn af þriðja aðila.

Ef gert er ráð fyrir að kaupverð velferðarsviðs fyrir hverja máltíð sé heildarrekstrarkostnaður deilt með fjölda seldra máltíða hefur hlutfall niðurgreiðslu velferðarsviðs verið metið í kringum 50% síðastliðin 3 ár. Þó eru tekjur vegna aksturs hér ekki teknar með, en tekjur af akstri hafa dugað fyrir rekstri bifreiðanna, en ekki launa bílstjóra sem teljast þá sem kostnaður sem deilist á allar máltíðir.

Sjá má þróun kaupverðs áður en samningur tók gildi við Krydd og Kavíar í samanburði við gjaldskrá velferðarsviðs á Töflu 1. Hér ber þó að hafa í huga að kaupverð getur lækkað ef seldum máltíðum fjölgar vegna þeirrar stærðarhagkvæmni sem getur myndast við eigin framleiðslu. Þegar seldum máltíðum hins vegar fækkar mun kaupverð hækka fyrir hverja máltíð og í því felst veruleg rekstrarleg áhætta.

Tafla 1

Kaupverð fyrir hverja máltíð með launum og rekstrarkostnaði ásamt gjaldskrá 2023-2026

Ár	Kaupverð	Söluverð	Akstur	% VEL án aksturs
2023	1.849	895	245	52%
2024	1.907	940	255	51%
2025	2.088	970	260	54%
2026	2.140	1.100	325	49%

Þegar horft er til samnings við Krydd og Kavíar er áætlað að kaupverð hvernar máltíðar sé í kringum 2.846 kr. Miðað við núgildandi gjaldskrá á árinu 2026 nemur það niðurgreiðslu upp á 61%. Vert er að taka fram að umsýslukostnaður á sér stað vegna starfseiningarinnar á Vítorgi sem er falinn þar mikil vinna við reksturinn fer er að miklu leyti fram miðlægt á skrifstofu velferðarsviðs, t.a.m. reikningagerð, mannauðsmál, fjármál og aðkoma skrifstofu öldrunarmála að rekstrinum.

Með fjárfestingu upp á tæpar 500 m.kr. væri því verið að fjárfesta í mjög óhagkvæmum rekstri fyrir velferðarsvið. Því er lagt til að samhliða gjaldskrárhækkunum verði hætt við áform um endurbætur á húsnæði á Vítorgi og þess í stað verði unnið að því að koma rekstri matarþjónustunnar í jafnvægi.